

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного факультету

 Оксана ГОМОТЮК

«30» _____ 2024р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

 Віктор ОСТРОВЕРХОВ

«08» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Науково-дослідна робота»

ступінь вищої освіти – магістр

галузь знань – 23 Соціальна робота

спеціальність – 231 Соціальна робота

освітньо-наукова програма – «Соціальна робота та соціальна політика»

кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	2	3			90		180	270	3

Тернопіль – ЗУНУ
2024

Робоча програма складена на основі освітньо-наукової програми підготовки магістрів галузі знань 23 «Соціальна робота» спеціальності 231 «Соціальна робота» затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023 року).

Робочу програму склав професор кафедри психології та соціальної роботи д.психол.н., професор **Фурман Анатолій Васильович**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи, протокол № 1 від «27» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри психології та соціальної роботи, д.психол.н., професор

Андрій ГІРНЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Соціальна робота» протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Керівник групи забезпечення спеціальності д.психол.н., професор

Сергій ШАНДРУК

Гарант ОНП «Соціальна робота та соціальна політика» д.психол.н., професор

Сергій ШАНДРУК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Науково-дослідна робота»

1. Опис дисципліни «Науково-дослідна робота»

Дисципліна «Науково-дослідна робота»	Галузь знань, спеціальність, ОНП, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 9	Галузь знань: 23 Соціальна робота	Статус дисципліни нормативна Мова навчання українська
	Спеціальність – 231 Соціальна робота	Рік підготовки: 2 Семестр: 3
Кількість змістових модулів - 4	Освітньо-наукова програма – «Соціальна робота та соціальна політика»	
Загальна кількість годин - 270	Ступінь вищої освіти – магістр	Самостійна робота: <i>Денна – 180 год.</i> Індивідуальна робота – 90 год.
		Вид підсумкового контролю – <i>залік</i>

2. Мета й завдання вивчення дисципліни «Науково-дослідна робота»

2.1 Мета вивчення дисципліни: осмислення і практичне використання низки завдань і діяльностей здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня підготовки, котрі формують у них цілісну систему вмінь, навичок і компетентностей самостійно планувати, організовувати, здійснювати і фахово рефлексувати різні види, рівні, способи та засоби ефективного виконання науково-дослідної роботи у соціальній сфері сучасного інформаційного суспільства.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- а) концептуально осягнути та діяльно освоїти комплекс питань уможливлення науково-дослідної роботи у структурі соціально зорієнтованого практикування;
- б) детально розглянути й рефлексивно опанувати взаємозалежне оприявлення пізнавально-пошукової активності та науково-дослідної роботи в контексті канонічно здійснюваного психосоціального дослідження;
- в) розуміннево осмислити й досконало опрацювати такі основні види та атрибутивні характеристики науково-дослідної роботи в соціальній сфері життєдіяльності, як методологічна, теоретична, науково-проектна, експериментальна.
- г) усвідомити нормативний зміст і компетентно оволодіти різноманітними організованостями наукової звітності, щонайперше здобути досвід підготовки, написання та оформлення відповідних текстів – наукових тез, доповідей, статей, і власне кваліфікаційної роботи.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК2. Здатність розробляти і управляти проектами

ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ФК1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій

ФК15. Здатність до оволодіння навичками самостійного опанування новими знаннями, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології у соціальній сфері.

ФК16. Здатність до узагальнення результатів власних наукових досліджень та їх оприлюднення у формі наукових звітів (тез, статей, доповідей тощо).

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Набуття здобувачами компетентності з курсу можливе за актуалізації їхніх знань та умінь з дисциплін: «Методологія наукових досліджень», «Ділові комунікації англійською мовою», «Міждисциплінарна курсова робота».

2.5. Результати навчання

ПРН2. Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження.

ПРН5. Збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних

ПРН7. Застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження.

ПРН14. Визначати методологію прикладного наукового дослідження та застосовувати методи кількісного та якісного аналізу результатів, у тому числі методи математичної статистики.

ПРН15. Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень.

ПРН16. Розробляти соціальні проекти на високопрофесійному рівні.

ПРН19. Критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у соціальній сфері.

ПРН20. Узагальнювати результати власних наукових досліджень та оприлюднювати їх у формі наукових звітів (тез, статей, доповідей тощо).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I.

Науково-дослідна робота у структурі соціально зорієнтованої пізнавальної діяльності

Тема 1. Дослідно-пошукова робота як передумова зреалізування наукового підходу / способу пізнання світу.

Визначати зміст та обсяг понять «наука», «дослідження», «робота», «активність», «діяльність». Охарактеризувати засадничі складові та сутнісні ознаки наукового підходу, методу чи погляду на світ. Розуміннево досягнути науково-дослідну роботу як професійну діяльність, сферу пізнавальної творчості та персоніфіковану вітакультурну реальність.

Тема 2. Форми та рівні здійснення науково-дослідної роботи у соціальному пізнанні та конструюванні.

Пропедевтично окреслити методологічну, теоретичну, проектну, методичну, експериментальну форми науково-дослідної роботи соціального працівника і щонайменше миследіяльно опрацювати чотири рівні втілення її у повсякдення: він загальнонаукового та окремих соціогуманітарних наукових вимірів зазначеної роботи до конкретно-тематичного і ситуаційного аспектів її здійснення.

Тема 3. Система аналітико-пошукових методів наукового дослідження соціального спрямування.

Усвідомити й аргументувати сферні локації суспільного, у яких конструктивне застосування мають такі аналітико-пошукові методи науково-дослідної роботи: декомпозиції, порівняння, нормування, агрегування, аналогій, виключень, закономірності, мінімаксу, балансування, класифікації, ранжування, спроб, моделювання, суперечності, парадоксу, систематизації, екстраполяції, індукції та дедукції, ідеалізації, формалізації, фокусування, синтезу та ін.

Тема 4. Ускладнення дослідно-пошукової роботи за етапами взаємозумовленої генези науки і суспільної практики.

Осмыслити й особисто прийняти за аксіому неподільність науки (теорії, раціонального знання) і практики (роботи, діяльності, вчинення) суспільного повсякдення людей. Аргументовано висвітлити калейдоскоп безперервного перетворення теорії у практику і практики в теорію на трьох еволюційних рівнях їхнього розвитку: а) буденному: лженаука – диспрактика; б) фаховому: прикладна наука – професійна практика; в) мистецькому: фундаментальна наука – унікальна майстерна практика.

Змістовий модуль 2.

Пізнавально-пошукова активність і науково-дослідна робота в контексті канонічно здійснюваного психосоціального дослідження.

Тема 5. Поетапне планування науково-дослідної роботи за базовими параметрами соціального дослідження.

Охарактеризувати сутнісні інваріанти науково-дослідної роботи на

початкових етапах здійснення будь-якого повноцінного соціального дослідження, а саме розкрити зміст таких його етапів: актуальність теми, наукова проблема, стан наукової розробки теми, мета, завдання, об'єкт, предмет, концептуальна ідея, гіпотеза, теоретична основа, методологічна оптика, методи, організація, наукова новизна і практичне значення дослідження.

Тема 6. Науково-дослідна робота на етапах теоретизації предмета

Обґрунтувати зміст процедур, дій та особливостей здійснення науково-дослідної роботи на етапі теоретичного пошуку, тобто під час того надважливого періоду розгортання соціально-політичного аналізу, коли відбувається теоретизація предмета пошуку, створюється відповідна ідеальна його модель, котра далі підлягає методологічно аргументованому підтвердженню або запереченню.

Тема 7. Науково-дослідна робота на етапи емпіричного вивчення сутності окремого соціального предмета.

Оприявнити та описати етапи, зміст, процедури, хід-перебіг та інші особливості науково-дослідної роботи під час проведення емпіричної частини повноцінного соціального дослідження, а також вказати на переваги і можливі недоліки отриманої емпіричної моделі окремого людиновимірного упередження, зазначивши повноту чи перспективність її апробації.

Тема 8. Науково-дослідна робота на етапі системного аналізу отриманих результатів емпіричного дослідження та формулювання висновків.

Організація наукової дискусії на предмет рефлексії здобувачами продуктивності власного емпіричного пошуку і здійсненої науково-дослідної роботи загалом й, зокрема, конструктивне обговорення отриманих кожним параметрів, індикаторів, показників та інших кількісних даних та якісних характеристик в напрямку обґрунтування або спростування раніше прийнятої концепції / гіпотези соціального дослідження.

Змістовий модуль 3.

Види та системні характеристики науково-дослідної роботи в соціальній сфері життєдіяльності людини

Тема 9. Методологічна робота, її ознаки, схеми та пояснювальні функції.

Розкрити нормативний зміст шести атрибутивних ознак методологічної роботи, а саме її суть (створення моделей, приписів, проєктів, технологій), універсальність (поєднання, нормування, критики, дослідження, проєктування), інтегрування / синтез різних знань, подвійність методологічного знання (про мислення і діяльність і водночас про їх об'єкти), множинність позицій (відносно об'єкта, його упередження, різних систем кодування інформації), нарешті її роль як засобу розвитку методологічного мислення.

Тема 10. Теоретична робота і системна характеристика її ознак.

Аргументувати шість ключових ознак теоретичної роботи, а саме

прийняття наукового підходу як способу раціонального пізнання світу, виокремлення із пізнавальної реальності ідеального об'єкта, упредметнення цього об'єкта, відшукування адекватного предмету методу пізнання його сутності, впорядкування раціональних знань у систему (передусім у концепцію, теорію, парадигму), емпіричне і суто експериментальне підтвердження вірогідності теоретичних побудов досліджуваного об'єкта.

Тема 11. Наукова проєктна робота і системна характеристика її ознак.

Висвітлити шість засадничих ознак науково-проєктної роботи: а) її суть полягає у створенні реальних проєктів; б) проєктування узасаднюється на методології мислєдїяльності; в) має місце конкретна реалізаційна подвійність у використанні методологічних і методичних знань; г) отримуване наукове проєктне знання характеризується потрійністю – теоретичне, практичне і про діяльність та мислення; д) ця робота пов'язана з освоєнням варіативного поля реалізації як каналів проєктування, так і самих наукових проєктів; е) інтеграція проєктного знання відбувається за схемами конструювання майбутнього.

Тема 12. Експериментальна робота і системна характеристика її сутнісних ознак.

Описати та сприяти діяльному опануванню шестиатрибутивним набором здійснення експериментальної роботи в лоні науково-дослідної діяльності: створення особливих (штучних) умов для проведення дослідження, емпірична перевірка теоретичної концепції на істинність / адекватність, відмінна від буденного пізнання техніка експериментування, побудова емпірично обґрунтованої онтологічної картини певного складного соціального об'єкта, продукування в експериментальній ситуації узагальненого знання, поєднання конкретних експериментальних фактів і незалежних від експериментатора знань про соціальний об'єкт.

Змістовий модуль 4.

**Науково-дослідна робота на етапі рефлексивної звітності
(написання та оформлення наукових текстів)**

Тема 13. Науковий текст, його різновиди, структура, стилістика.

Поінформувати здобувачів про основні види наукового тексту, а саме про оглядовий аналітичний, описовий, методологічний, науково-проєктний, методичний, узагальнювальний інваріанти друкованого наукового продукту; охарактеризувати структурні складові та стилістику канонічного наукового тексту: вступ, теоретична частина, методологія і методи, емпірична частина, узагальнення і висновки.

Тема 14. Науково-дослідна робота над написанням наукових тез, доповідей, статей, кваліфікаційної роботи.

Висвітлити найпоширеніші в науковій сфері форми і способи звітування, зосередивши дослідницьку свідомість на основних видах наукових публікацій (тези, стаття, брошура, монографія), а також алгоритмізувати процес підготовки тез як підсумковий етап виконання здобувачем завдань власного

кваліфікаційного (магістерського) дослідження.

Тема 15. Нормативні вимоги до оформлення наукових публікацій.

Вивчити затверджені вченою радою університету вимоги до оформлення кваліфікаційної (магістерської) роботи та до наукових публікацій, які виконуються за її результатами; мати уявлення про наукове і літературне редагування україномовних текстів, про внесення коректурних правок до нього і про тонкощі публічної презентації здобутого психосоціального знання під час захисту магістерської роботи.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни “Науково-дослідна робота”

Теми	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Само-стійна робота	ІРС
Змістовий модуль 1. Науково-дослідна робота у структурі соціально зорієнтованої				
Тема 1. Дослідно-пошукова робота як передумова зrealізування наукового підходу / способу пізнання світу.			12	6
Тема 2. Форми та рівні здійснення науково-дослідної роботи у соціальному пізнанні та конструюванні			12	6
Тема 3. Система аналітико-пошукових методів наукового дослідження соціального спрямування			12	6
Тема 4. Ускладнення дослідно-пошукової роботи за етапами взаємозумовленої генези науки і суспільної практики.			12	6
Змістовий модуль 2. Пізнавально-пошукова активність і науково-дослідна робота в контексті канонічно зорієнтованого				
Тема 5. Поетапне планування науково-дослідної роботи за базовими параметрами соціального дослідження.			12	6
Тема 6. Науково-дослідна робота на етапах теоретизації предмета соціального дослідження і його методологічного обґрунтування.			12	6
Тема 7. Науково-дослідна робота на етапи емпіричного вивчення сутності окремого соціального предмета.			12	6
Тема 8. Науково-дослідна робота на етапі системного аналізу отриманих результатів емпіричного дослідження та формулювання висновків.			12	6
Змістовий модуль 3. Види та системні характеристики науково-дослідної роботи в соціальній сфері життєдіяльності людини				
Тема 9. Методологічна робота, її ознаки, схеми та пояснювальні функції.			12	6
Тема 10. Теоретична робота і системна характеристика її ознак.			12	6

Тема 11. Наукова проєктна робота і системна характеристика її ознак.			12	6
Тема 12. Експериментальна робота і системна характеристика її сутнісних ознак.			12	6
Змістовий модуль 4. Науково-дослідна робота на етапі рефлексивної звітності (написання та оформлення наукових текстів)				
Тема 13. Науковий текст, його різновиди, структура, стилістика.			12	6
Тема 14. Науково-дослідна робота над написанням наукових тез, доповідей, статей, кваліфікаційної роботи.			12	6
Тема 15. Нормативні вимоги до оформлення наукових публікацій.			12	6
Разом:			180	90

5. Самостійна робота студентів

Самостійна робота здійснюється здобувачами у формі виконання кількох серій практичних завдань (практикумів) соціально-психологічного спрямування:

- виконання системи завдань наукового семінару-практикуму, обговорення відповідей, самостійна робота;
- створення сукупності логіко-змістових мислесхем за канонічними вимогами принципу кватерності (четвірності);
- вибір найзмістовніших дефініцій кожного з наведених методів як оптимального набору визначень можливих способів науково-дослідної роботи в соціальній сфері;
- презентації результатів виконаних індивідуальних завдань, їх наукове обговорення та рефлексивне оцінювання як продуктів конкретної соціально-зорієнтованої науково-дослідної роботи;
- підготовка кожним здобувачем деталізованої програми власного кваліфікаційного (магістерського) дослідження та її відкрита презентація із визначенням змісту інтелектуальної роботи на основних етапах психо-соціального пошукування;
- сформулювати у розрізненому, хоча й у взаємодію-повнювальному, вигляді теоретичну основу і методологічну оптику авторського соціально-політичного (магістерського) дослідження;
- презентація кожним здобувачем результатів емпіричного дослідження об'єкта і предмета соціального вивчення із зосередженням уваги на компетентності здійснюваної науково-дослідної роботи;
- підготовка і демонстрація здобувачами фаху «соціальна робота» презентації результатів власного емпіричного дослідження у вигляді рисунків, таблиць, графіків;
- виконання комплексу тренінгових завдань на розмежування методологічної роботи від теоретичної, методичної, епістемологічної, пізнавальної, інформаційної;
- перевірка здобутого кожним магістром теоретичного знання за темою

своєї кваліфікаційної роботи на істинність експериментальним шляхом, тобто на його відповідність ідеальному об'єкту соціального пізнання / конструювання;

- створення кожним здобувачем науково обґрунтованого і практично реалізованого соціального проєкту на актуальну тему українського сьогодення за універсальною структурно-логічною схемою та його публічний захист;

- виконання здобувачами серії експериментальних завдань, спрямованих на емпіричне підтвердження істинності чи помилковості у розвитку або функціонуванні численних ідеалізованих об'єктів соціально-політичної реальності різних країн;

- рефлексивна аналітична робота здобувачів із різними науковими текстами, відкрите аргументоване звітування про їх видову приналежність, структурну побудову і стилістику;

- обґрунтування ідеї і назви наукової публікації за темою своєї кваліфікаційної роботи, складання плану тез, підбір для цього ново-напрацьованого матеріалу і власне написання самого авторського тексту;

- кількостетапна науково-дослідна робота із створеними самим здобувачем текстами: у чернетці, начисто, перша і друга наукові редакції, літературна перевірка, коректура і максимальне поліпшення змісту викладеного.

6. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Науково-дослідна робота» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- оцінювання продуктивності самостійної науково-дослідної роботи;
- створення мислесхем;
- соціальна експертиза наукових текстів;
- оцінювання ефективності науково-проєктної і методологічної роботи;
- наукове та літературне редагування текстів;
- залік.

7. Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися встановлених дедлайнів. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, платформа Moodle).

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із адміністрацією.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Науково-дослідна робота” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

№ п/п	Види оцінювання	% від остаточної оцінки
1	Оцінка за виконання системи індивідуальних завдань	60
2	Підсумковий захист виконаних індивідуальних завдань	40

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74		D (задовільно)
60-64	задовільно	E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-15
2	Проекційний екран	
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	
9	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Концепція та методологія реалізації науково-дослідницької діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу університетів : монографія / О. І.

- Бульвінська, Н. О. Дівінська, Н. О. Дяченко та ін.; за ред. О.Г. Ярошенко. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2016. 178 с.
2. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень. Київ: Кондор, 2009. 205 с.
 3. Методика організації науково-дослідної роботи: навчальний посібник / Г. І. Артемчук, В. М. Курило, П. М. Кочерган. Київ: Форум, 2000. 271 с.
 4. Методологія науково-дослідницької діяльності: навчальне видання / уклад. Т. А. Роїк. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 56 с.
 5. Основи методології та організації наукових досліджень / за ред. А.Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
 6. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі. Київ, 2003. 116 с.
 7. Стандарт Національної академії наук України. Організація і проведення науково-дослідних робіт СОУ НАН 73.1-001:2011: видання офіційне. Київ: НАН України, 2011. 28 с.
 8. Султанова Л. Ю. Формування готовності студентів психолого-педагогічних факультетів до науково-дослідної діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2007. 168 с
 9. Теоретичні засади науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів: практичний посібник / В. Майборода, О. Ярошенко, Ю. Скиба; за ред. О. Ярошенко. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2015. 174 с. URL: <http://ihed.org.ua/ua/resursy/biblioteka.html>.
 10. Фурман А. В. Соціальні і соціологічні дослідження: подібність, відмінність, учинкова організація. *Вітакультурний плин: методологічний альманах*. 2021. Модуль 22. С. 4-14.
 11. Фурман А. В., Дубно А. В. Психодіагностична компетентність соціального працівника: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 102 с.
 12. Фурман А. В., Підгурська М. В. Історія соціальної роботи: підручник. Київ: Академія, 2018. 160 с.
 13. Фурман О. Є. Взаємоспричинення парадигм, стратегій, класів і методів соціально-психологічного впливу. *Психологія і суспільство*. 2019. №2. С. 44-65.
 14. Фурман О. Є., Шафранський В. В., Гірняк Г. С. Міжособове спілкування і вплив як осереддя та інструмент соціально-психологічної роботи. *Психологія і суспільство*. 2022. №2. С. 83-96.
 15. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Київ: Знання, 2008. 310 с.
 16. Яремчук В. Основи науково-дослідної роботи студентів: навчальний посібник. Острого: НУ «Острозька академія», 2012. 56 с.

Додаткова література

17. Варава І. М. Особливості науково-дослідницької діяльності студентів як суб'єктів вищої освіти. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. 2022. №52. Р. 247-250. URL: <https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/5309>

- 18.Галіцан О. А., Койчева Т. І., Осипова Т. Ю. Роль науково-дослідницької діяльності майбутніх учителів у професійній підготовці. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 66. С. 110-113.
- 19.Головкова М. М., Єрмак Ю. І. Організація науково-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2021. № 2(1). С. 117-123. DOI: <https://doi.org/10.26661/2522-4360-2021-1-2-18>.
- 20.Дикий Я. О. Психосоціальне деталювання як методологічна процедура. *Психологія і суспільство*. 2023. №2. С. 75-83.
- 21.Загальна соціологія: хрестоматія / концепція, упоряд., перекл. А. В. Фурман, В. С. Біскуп, О. С. Морщакова. Київ : Ліра-К, 2020. 354 с.
- 22.Розлуцька Г. М., Русин Г. А. Організація науково-дослідницької діяльності здобувачів магістерських програм в умовах війни. *Освітні обрії*. 2022. №1 (54). С. 137-140.
- 23.Ягоднікова, В. Організація науково-дослідницької діяльності як чинник формування науково-дослідницької культури майбутніх учителів. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2024. № 1 (29). С. 126-131. DOI: [https://doi.org/10.31499/2307-4914.1\(29\).2024.305106](https://doi.org/10.31499/2307-4914.1(29).2024.305106)
- 24.Dawson C. 100 Activities for Teaching Research Ethics and Integrity. Thousand Oaks: SAGE Publications Ltd, 2022. 376 s.
- 25.Dawson C. Research Methods Made Simple: Stories, Games & Puzzles to Help You Understand. Thousand Oaks: SAGE Publications Ltd, 2024. 312 s.
- 26.Jha A. Social Research Methodology: Qualitative and Quantitative Designs. Milton Park: Taylor & Francis, 2023. 376 p.
- 27.Studdon J. Scientific Method: How Science Works, Fails to Work, and Pretends to Work. Milton Park: Taylor & Francis, 2024. 210 p.
- 28.Furman A. V. Rybina N. V. Value-conceptual sphere and self-efficacy of professionals in the socionomic field. *Психологія і суспільство*. 2024. №2. С. 135-146.